

2023- yil yanvar-noyabr oylari uchun
dastlabki ma'lumot

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-noyabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **296 361,4 ming AQSH** dollariga yetdi va **2022-** yilning yanvar-noyabr oylariga nisbatan **47 042,5 ming AQSH** dollariga yoki **13,7 %** ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-noyabr, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **196 412,1** ming AQSH dollariga (**5,2 %** ga kamaydi) va import hajmi **99 949,3** ming AQSH dollariga (**26,6 %** ga kamaydi). Hisobot davrida **96 462,8** ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2023- yil yanvar-noyabr, ming AQSH dollari)

<p>Pokiston</p> <p>TSA – 73 828,2</p> <p>Eksport: 60 431,7 Import: 13 396,4</p> <p> 24,9 %</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 63 703,2</p> <p>Eksport : 33 344,6 Import : 30 358,6</p> <p> 21,5 %</p>	<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 54 585,3</p> <p>Eksport : 53 848,6 Import : 736,7</p> <p> 18,4 %</p>	<p>Rossiya Federatsiyasi</p> <p>TSA – 24 878,7</p> <p>Eksport : 18 889,8 Import : 5 988,9</p> <p> 8,4 %</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 19 710,7</p> <p>Eksport : 5 796,2 Import : 13 914,5</p> <p> 6,7 %</p>
<p>Turkiya</p> <p>TSA – 15 970,5</p> <p>Eksport : 7 177,1 Import : 8 793,4</p> <p> 5,4 %</p>	<p>Tojikiston</p> <p>TSA – 10 493,9</p> <p>Eksport : 3 773,5 Import : 6 720,4</p> <p> 3,5 %</p>	<p>Italiya</p> <p>TSA – 5 366,5</p> <p>Eksport : 0,6 Import : 5 365,9</p> <p> 1,8 %</p>	<p>Hindiston</p> <p>TSA – 3 555,4</p> <p>Eksport : 1 279,7 Import : 2 275,7</p> <p> 1,2 %</p>	<p>Eron</p> <p>TSA – 3 066,6</p> <p>Eksport : 1 562,1 Import : 1 504,5</p> <p> 1,0 %</p>

Surxondaryo viloyati jahonning **55** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Pokistonda (**24,9 %**), XXRda (**21,5 %**), Afg'onistonda (**18,4 %**), Rossiyada (**8,4 %**), Qozog'istonda (**6,7 %**), Turkiyada (**5,4 %**), Tojikiston (**3,5 %**), Italiyada (**1,8 %**), Hindistonda (**1,2 %**) va Eron (**1,0 %**) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Turkmaniston, Qirg'iz Respublikasi va Qozog'iston kabi qo'shni davlatlar bilan TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO'LGAN 14 TA DAVLAT

(2023- yil yanvar-noyabr, ming AQSH dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan **10** ta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, XXR, Ozarbayjon, Vetnam, Qirg'iz Respublikasi, BAA, Belarus, Eron va Polsha davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **10** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, ming AQSH dollari)

Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Pokiston	39 551,0	63 703,6	73 828,2
 Eksport	29 816,4	42 508,7	60 431,7
Import	9 734,5	21 194,9	13 396,4
XXR	144 899,3	71 846,8	63 703,2
 Eksport	70 553,2	41 892,2	33 344,6
Import	74 346,1	29 954,6	30 358,6
Afg'oniston	18 271,7	16 504,4	54 585,3
 Eksport	17 913,3	15 846,4	53 848,6
Import	358,4	658,0	736,7
Rossiya	43 396,2	68 892,2	24 878,7
 Eksport	22 041,9	28 503,7	18 889,8
Import	21 354,3	40 388,6	5 988,9
Qozog'iston	54 054,8	47 470,8	19 710,7
 Eksport	29 073,3	36 354,4	5 796,2
Import	24 981,5	11 116,4	13 914,5
Turkiya	9 263,0	21 432,9	15 970,5
 Eksport	4 875,9	15 686,6	7 177,1
Import	4 387,1	5 746,2	8 793,4
Tojikiston	8 489,4	11 792,5	10 493,9
 Eksport	4 655,6	2 791,5	3 773,5
Import	3 833,8	9 001,0	6 720,4
Italiya	2 187,6	630,6	5 366,5
 Eksport	0,1		0,6
Import	2 187,5	630,6	5 365,9
Hindiston	3 015,2	5 353,7	3 555,4
 Eksport	1 318,1	1 223,2	1 279,7
Import	1 697,1	4 130,5	2 275,7
Eron	6 961,3	5 904,4	3 066,6
 Eksport	562,3	4 719,3	1 562,1
Import	6 399,0	1 185,1	1 504,5

Davomi

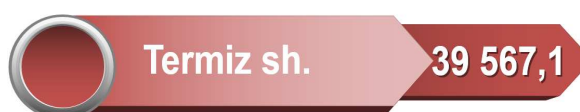
Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
Germaniya	5 865,8	3 783,1	2 476,5
 Eksport	284,5	2 063,2	728,2
Import	5 581,3	1 719,9	1 748,3
Niderlandiya	173,2	35,7	1 931,3
 Eksport	0,1	0,8	0,6
Import	173,2	34,9	1 930,8
Turkmaniston	1 755,3	1 256,6	1 920,9
 Eksport	355,7	391,5	787,4
Import	1 399,7	865,1	1 133,5
Ozarbajjon	1 634,2	1 929,7	1 761,2
 Eksport	1 634,2	1 929,7	1 761,2
Import	-	-	-
Belarus	1 359,3	2 243,8	1 187,6
 Eksport	597,9	1 874,5	875,2
Import	761,4	369,3	312,4
Qirg'iz Respublikasi	6 611,3	9 065,3	1 050,9
 Eksport	5 928,4	7 906,0	946,4
Import	682,9	1 159,3	104,4
Litva	240,0	2 317,1	1 010,9
 Eksport	-	-	0,2
Import	240,0	2 317,1	1 010,7
BAA	603,1	1 077,2	975,2
 Eksport	603,1	1 077,2	759,9
Import	-	-	215,3
Vetnam	-	0,01	941,8
 Eksport	-	-	889,5
Import	-	0,01	52,3
Koreya Respublikasi	1 384,6	1 348,2	923,6
 Eksport	7,4	19,4	4,7
Import	1 377,2	1 328,8	918,9

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-noyabr)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	296 361,4	86,3	100,0
Termiz sh.	39 567,1	94,5	13,4
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	8 126,8	67,6	2,7
Angor	24 756,9	170,3	8,4
Bandixon	5 426,3	97,5	1,8
Boysun	7 410,3	78,4	2,5
Muzrabot	12 844,8	121,7	4,3
Denov	54 083,1	85,8	18,2
Jarqo'rg'on	23 809,7	76,3	8,0
Qumqo'rg'on	11 086,9	106,8	3,7
Qiziriq	14 264,7	88,5	4,8
Sariosiyo	15 913,7	40,0	5,4
Termiz	26 678,0	71,3	9,0
Uzun	20 079,3	83,9	6,8
Sherobod	20 622,5	136,7	7,0
Sho'rchi	9 749,9	80,3	3,3

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

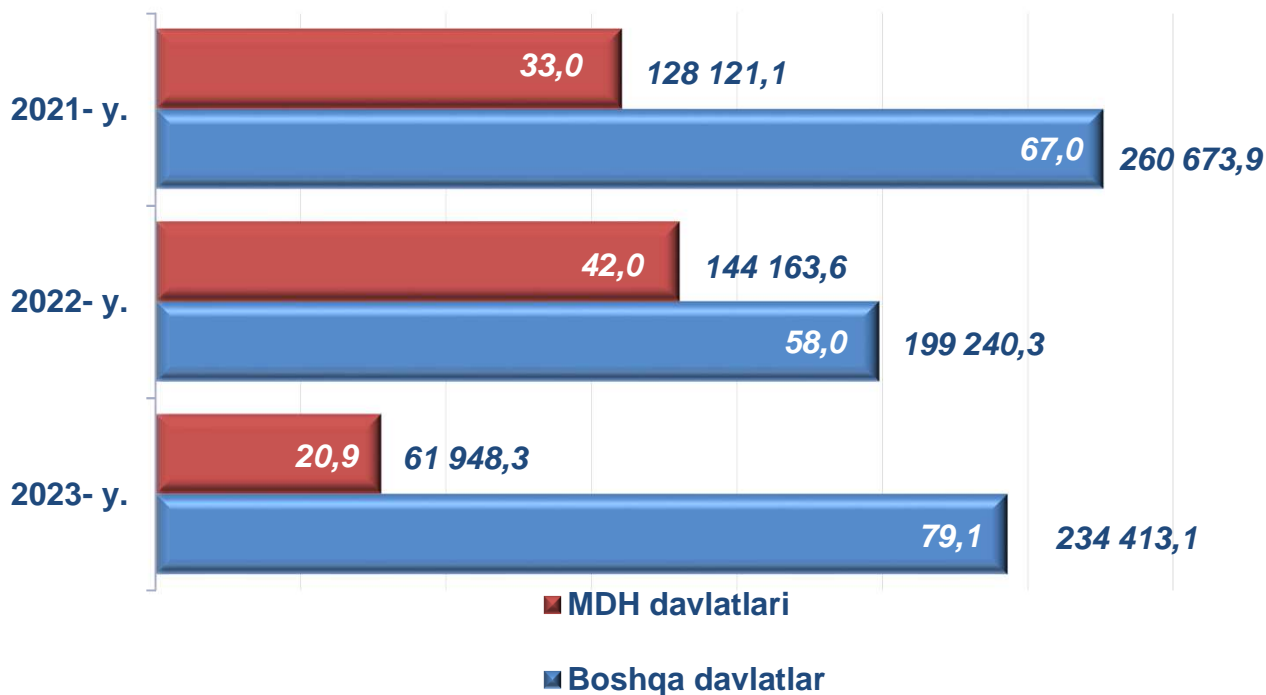

Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **18,2 %** ulush bilan **54 083,1** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon tumanida **1,8 %** ulush bilan **5 426,3** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-noyabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-noyabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **20,9%** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **21,1 %** ga kamayib, so'ngi uch yilda eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-noyabr oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **21,1 %** ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi **79,1 %** ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-noyabr holatiga ko'ra, **61 948,3** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **33 710,6** ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **28 237,7** ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-noyabr, ming AQSH dollari)

<p>Rossiya Federatsiyasi TSA – 24 878,7 Eksport – 18 889,8 Import – 5 988,9</p> 	<p>Qozog'iston TSA – 19 710,7 Eksport – 5 796,2 Import – 13 914,5</p>
<p>Tojikiston TSA – 10 493,9 Eksport – 3 773,5 Import – 6 720,4</p> 	<p>Turkmaniston TSA – 1 920,9 Eksport – 787,4 Import – 1 133,5</p>
<p>Ozərbayjon TSA – 1 761,2 Eksport – 1 761,2 Import – 0,0</p> 	<p>Belarus Respublikasi TSA – 1 187,6 Eksport – 875,2 Import – 312,4</p>
<p>Qirg'iz Respublikasi TSA – 1 050,9 Eksport – 946,4 Import – 104,4</p> 	<p>Ukraina TSA – 494,5 Eksport – 431,0 Import – 63,5</p>
<p>Armaniston TSA – 399,4 Eksport – 399,4 Import – 0,0</p> 	<p>Moldova Respublikasi TSA – 50,5 Eksport – 50,5 Import – 0,0</p>

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**40,2 %**), Qozog'iston (**31,8 %**) hamda Tojikiston (**16,9 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

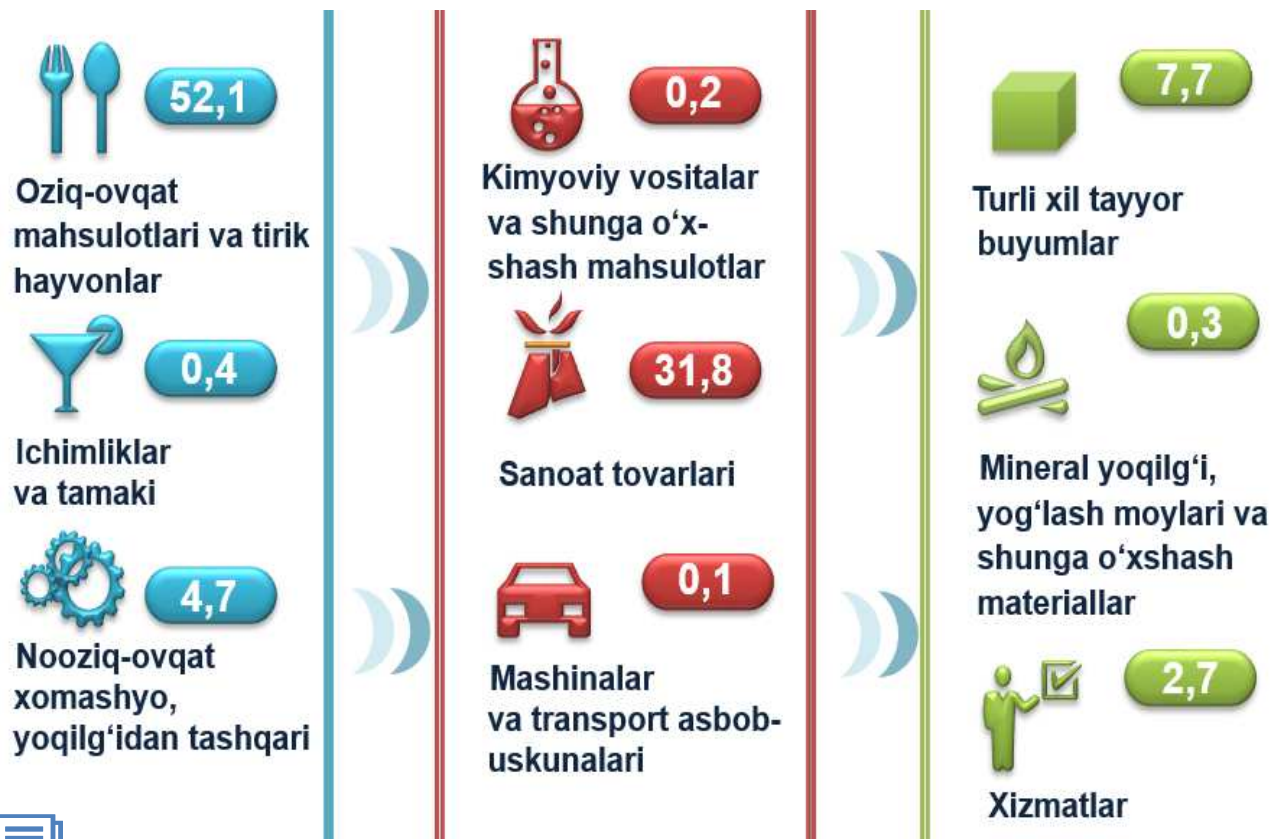
SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni **294** taga yetdi va ular tomonidan **196 412,1** ming AQSH dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan **5,2 %** ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-noyabr, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-noyabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	207 240,7	196 412,1	101,6	94,8	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	113 073,4	102 427,3	130,4	90,6	54,6	52,1
Ichimliklar va tamaki	62,3	862,1	21,5	13,8 m.	-	0,4
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	10 354,2	9 189,1	70,2	88,7	5,0	4,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	891,3	586,9	16,4 m.	65,8	0,4	0,3
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	211,7	-	-	-	0,1	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	268,7	383,4	178,7	142,7	0,1	0,2
Sanoat tovarlari	74 858,8	62 363,1	78,8	83,3	36,1	31,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	158,2	247,4	14,2	156,4	0,1	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	3 760,2	15 102,3	2,4 m.	4,0 m.	1,8	7,7
Xizmatlar	3 601,6	5 250,5	85,4	145,8	1,8	2,7

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **97,3 %** ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**52,1 %**), sanoat tovarlari (**31,8 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**7,7 %**) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-noyabr)

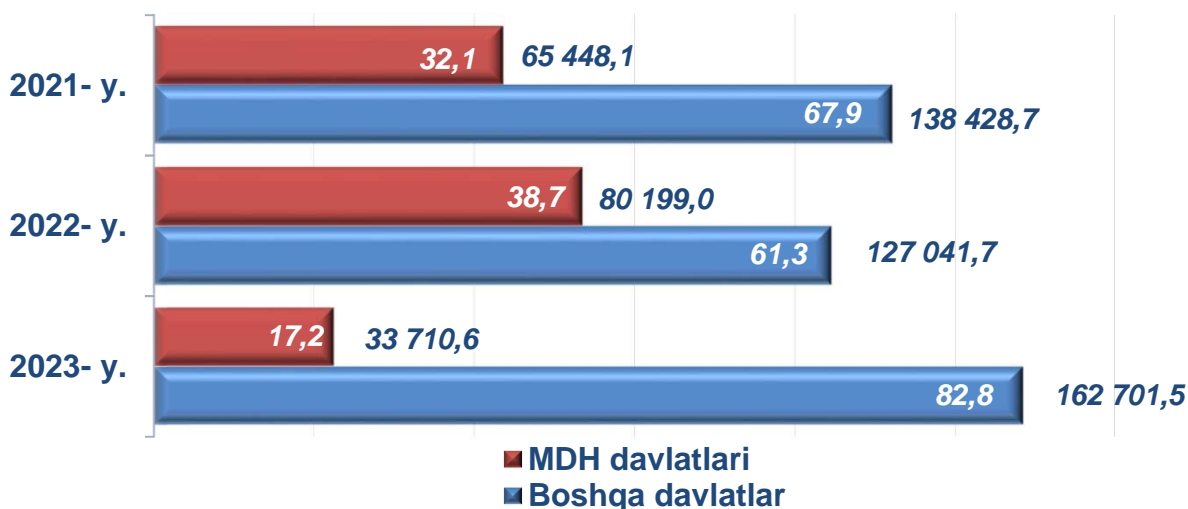
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	84 408,3	77,9
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	17 824,7	7,6 m.
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	119,6	9,9 m.
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	43,4	19,4
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar	21,0	1,4
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	10,3	2,2 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	858,5	13,8 m.
Tamaki	3,6	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	4 811,7	97,5
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	2 504,2	75,7
Xayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 490,2	120,5
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo	383,0	44,1
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	374,1	175,9
Noorganik kimyoviy moddalar	4,6	126,1
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2,6	86,7
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari;hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	1,4	3,0
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,4	2,1 m.
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	0,3	-
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar	214,2	3,1 m.
Aniq soxalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	25,4	187,5
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari)	7,8	11,1

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	60 527,9	85,2
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	1 357,3	163,8
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	384,6	66,0
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	69,9	3,2
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	22,7	10,3
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	0,8	59,0
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	1 675,4	99,5
Transport xizmatlari	1 402,1	6,5 m.
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	1 111,2	-
Sayohat	592,2	42,9
Boshqa biznes xizmatlari	469,7	146,0
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	14 409,8	462,0
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	487,0	-
Poyabzal	172,0	96,8
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	33,4	7,2
Har xil tayyor mahsulotlar	0,2	7,7

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-noyabr oylarida MDH mamlakatlariga **33 710,6** ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning **17,2 %** ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-noyabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-noyabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Afg'oniston, Pokiston, XXR, Rossiya, Qozog'iston, Turkiya va Tojikiston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi **93,3 %** ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-noyabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-noyabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'рни	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pokiston	42 508,7	60 431,7	142,6	142,2	1	1
Afg'oniston	15 846,4	53 848,6	88,5	3,4 m.	5	2
XXR	41 892,2	33 344,6	59,4	79,6	2	3
Rossiya	28 503,7	18 889,8	129,3	66,3	4	4
Turkiya	15 686,6	7 177,1	125,6	45,8	6	5
Qozog'iston	36 354,4	5 796,2	125,0	15,9	3	6
Tojikiston	2 791,5	3 773,5	57,3	135,2	9	7
Ozarbayjon	1 929,7	1 761,2	118,1	91,3	11	8
Eron	4 719,3	1 562,1	8,4 m.	33,1	8	9
Hindiston	1 223,2	1 279,7	92,8	104,6	13	10
Qirg'iz Respublikasi	7 906,0	946,4	133,4	12,0	7	11
Vetnam	-	889,5	-	-	-	12
Belarus	1 874,5	875,2	3,1 m.	46,7	12	13
Turkmaniston	391,5	787,4	110,1	2,0 m.	17	14
BAA	1 077,2	759,9	178,6	70,5	14	15
Germaniya	2 063,2	728,2	725,1	35,3	10	16
Polsha	606,2	487,6	4,8 m.	80,4	15	17
Ukraina	313,9	431,0	34,0	137,3	18	18
Armeniya	88,8	399,4	-	4,5 m.	23	19
Iroq	443,9	398,8	124,6	89,8	16	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2023- yil yanvar-noyabr)*

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	196 412,1	94,8	100
Termiz sh. tumanlar:	13 603,9	143,5	6,9
Oltinsoy	6 114,3	66,6	3,1
Angor	13 948,3	101,0	7,1
Bandixon	5 408,4	115,0	2,8
Boysun	6 540,9	82,1	3,3
Muzrabot	9 815,3	105,5	5,0
Denov	30 175,3	70,3	15,4
Jarqo'rg'on	17 726,9	75,1	9,0
Qumqo'rg'on	10 378,2	117,3	5,3
Qiziriq	13 137,5	135,3	6,7
Sariosiyo	11 752,1	2,2 m.	6,0
Termiz	17 920,9	68,3	9,1
Uzun	12 373,7	78,0	6,3
Sherobod	17 598,1	141,5	9,0
Sho'rchi	8 593,6	112,7	4,4

Eng yuqori hajm, ming AQSH dollari

Denov

30 175,3

Termiz

17 920,9

Jarqo'rg'on

17 726,9

Eng quyi hajm, ming AQSH dollari

Bandixon

5 408,4

Oltinsoy

6 114,3

Boysun

6 540,9

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **15,4 %** bilan **30 175,3** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon **2,8 %** bilan **5 408,4** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-noyabr oylarida **86 617,8** tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatgich 2022- yilning mos davriga nisbatan **45,7 %** ga yoki **72 882,2** tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**49,6 %**), Afg'oniston (**13,4 %**), XXR (**10,1 %**), Rossiya (**9,3 %**), hamda Qozog'iston (**6,4 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2023- yil yanvar-noyabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **103 030,2** ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **11,2 %** ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi **52,5 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023- yil yanvar-noyabr, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

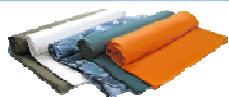
MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-noyabr)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	16 777,8	59 423,3	57,7
Afg'oniston	22 608,4	15 459,5	15,0
Rossiya	9 741,4	8 005,0	7,8
XXR	7 322,1	7 112,6	6,9
Qozog'iston	22 016,0	4 515,8	4,4
Eron	1 247,5	1 509,0	1,5
Ozarbayjon	656,8	1 269,6	1,2
Turkiya	544,4	990,5	1,0
Belarus	1 358,4	837,6	0,8
Turkmaniston	696,0	725,8	0,7
Germaniya	225,0	578,0	0,6
Polsha	982,7	486,1	0,5
Ukraina	761,3	428,2	0,4
Iroq	274,4	398,8	0,4
BAA	275,6	329,4	0,3
Qirg'iz Respublikasi	259,2	305,6	0,3
Tojikiston	459,2	199,7	0,2
Latviya	135,0	155,2	0,2
Gruziya	130,8	118,7	0,1
Boshqa davlatlar	145,9	181,8	0,2

* qiymat ifodasidan

2023- yil yanvar-noyabr oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **57,7** %).

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-noyabr oylari yakuni bo‘yicha **76 689,2** ming AQSH dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **39,0** % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan **0,4** % ga oshdi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (**42,9** %), gilamlar (**22,7** %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**18,8** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan dunyoning ta davlatiga eksport qilindi.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, ming AQSH dollari)

	2022- yil	2023- yil
Jami:	76 372,2	76 689,2
 Paxtadan yigirilgan ip	59 840,2	32 911,8
 Gilamlar	639,2	17 391,1
 Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	3 118,9	14 409,7
 Paxtadan gazlamalar	8 438,6	8 436,2
 Ipak va ipak mahsulotlari	3 683,5	3 535,6
 Boshqa to‘qimachilik mahsulotlari	651,8	4,8

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, ming AQSH dollari)

	2022- yil	2023- yil	O‘sish sur‘ati, % da
Afg‘oniston	474,9	32 906,3	69,3 m.
XXR	39 219,6	26 228,5	66,9
Rossiya	9 549,5	7 101,3	74,4
Turkiya	14 533,4	5 857,5	40,3
Tojikiston	599,9	1 538,5	2,6 m.
Pokiston	4 669,2	961,9	20,6
Vetnam	-	889,4	-
BAA	279,5	430,4	154,0
Armeniya	88,8	399,4	4,5 m.
Ozarbajjon	33,8	138,0	4,1 m.
Qirg‘iz Respublikasi	3 658,1	133,2	3,6
Eron	1 916,6	53,1	2,8
Portugaliya	-	51,5	-
Belarus	107,5	-	-
Germaniya	735,3	-	-
Hindiston	175,6	-	-
Kanada	57,1	-	-
Polsha	273,5	-	-

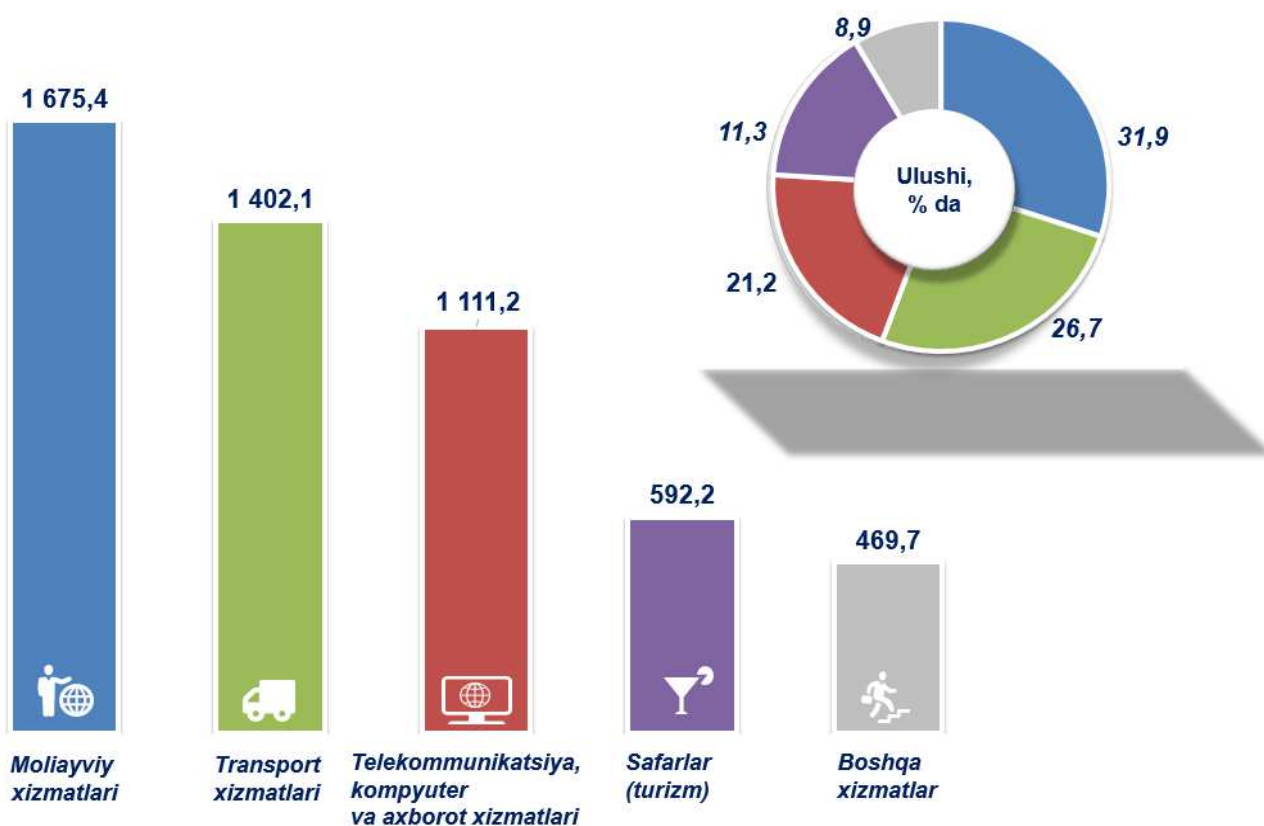

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Afg‘oniston (**42,9 % – 32 906,3** ming AQSH dollari), XXR (**34,2 % – 26 228,5** ming AQSH dollari), Rossiya Federatsiyasi (**9,3 % – 7 101,3** ming AQSH dollari) va Turkiya (**7,6 % – 5 857,5** ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

 Xizmatlar eksporti hajmi **5 250,5** ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **2,8** % ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **45,8** % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy (**31,9** %), transport (**26,7** %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (**21,2** %), safarlar (turizm) (**11,3** %), va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**8,9** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

2023- yilning yanvar-noyabr oylarida import hajmi **99 949,3** ming AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **73,4** % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunolari (**43,9** %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**22,3** %), hamda sanoat tovarlari (**21,6** %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI

(2023- yil yanvar-noyabr, ulushi, % da)

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar

1,5

Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari

1,9

Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar

0,3

Ichimliklar va tamaki

0,4

Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar

3,6

Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar

21,6

Sanoat tovarlari

43,9

Mashinalar va transport asbob-uskunolari

3,7

Turli xil tayyor buyumlar

0,8

Xizmatlar

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2023- yilning yanvar-noyabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **36 804,8** ming AQSH dollariga kamaydi va **99 158,7** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **790,6** ming AQSH dollariga yetdi.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XSST BO‘YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-noyabr, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘shish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	136 163,2	99 949,3	73,6	73,4	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	31 304,6	22 252,2	120,9	71,1	23	22,3
Ichimliklar va tamaki	-	280,5	-	-	-	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	2 085,5	1 499,1	33,0	71,9	1,5	1,5
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	637,2	1 891,9	40,5	3,0 m.	0,5	1,9
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	95,1	459,4	8,2	4,8 m.	0,1	0,4
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	4 904,3	3 632,8	98,9	74,1	3,6	3,6
Sanoat tovarlari	52 972,0	21 628,1	86,1	40,8	38,9	21,6
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	40 449,2	43 832,6	51,7	108,4	29,7	43,9
Turli xil tayyor buyumlar	3 515,7	3 682,2	67,8	104,7	2,6	3,7
Xizmatlar	199,7	790,6	182,8	4,0 m.	0,1	0,8

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI

(2023- yil yanvar-noyabr)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	13 238,3	61,3
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	6 330,0	2,9 m.
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	1 665,2	38,9
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	468,9	40,0
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	233,5	173,1
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	229,9	15,8
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	86,4	100,8
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Yog‘li urug‘lar va yog‘li mevalar	639,1	10,1 m.
Probka va yog‘och taxtalar	469,8	196,3
Xayvonlar va o‘simliklardan olinadigan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tavsiflanmagan	362,3	23,5
To‘qimachilik tolalari (ustki va boshqa taroqsimon junlardan tashqari) va ularning chiqindilari (ip yoki matoga ishlov berilmagan)	16,0	-
56 bo‘limga kiritilgandan tashqari o‘g‘itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko‘mir, neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	11,8	6,6
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	1 891,9	3,1 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	2 013,9	92,9
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	514,4	148,3
O‘g‘itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	314,0	89,0
Noorganik kimyoviy moddalar	307,0	28,2
Organik kimyoviy moddalar	142,1	35,6
Birlamchi bo‘lmagan plastmassalar	122,5	3,5 m.
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	98,4	185,9
Birlamchi shakldagi plastmassalar	83,8	21,0
Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar	36,8	58,2
Turli xil tayyor buyumlar		
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari blokli binolar, armatura va mahkamlash	1 822,8	144,3

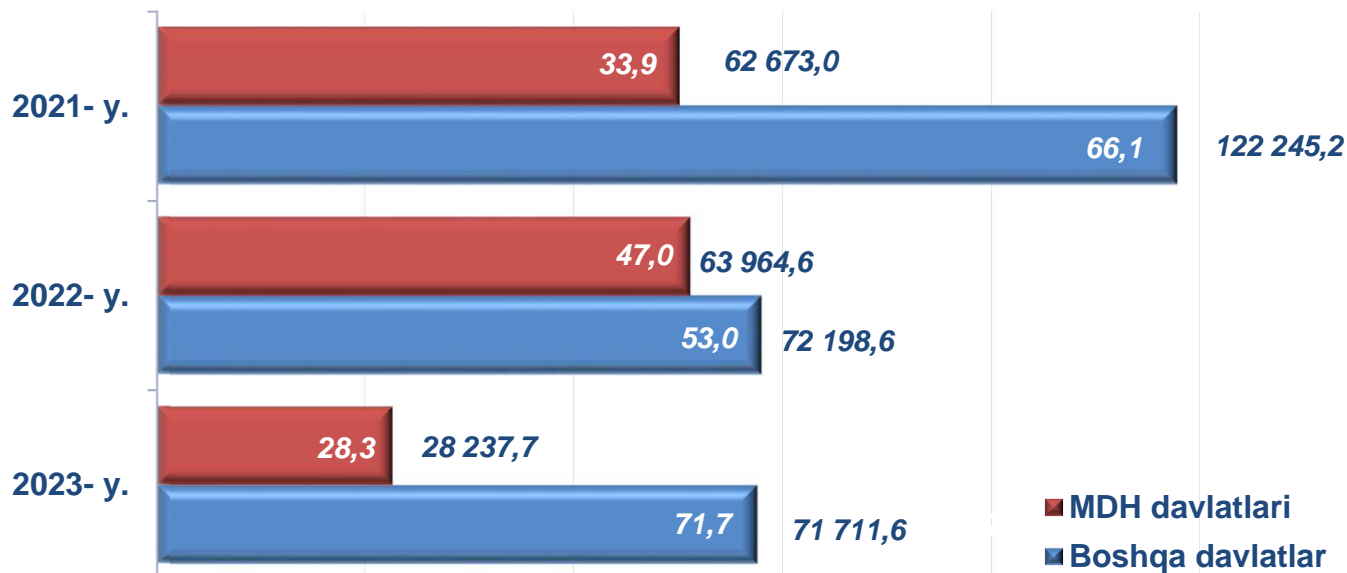
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1 183,6	72,4
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	337,9	103,7
Yo'l aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	319,9	127,2
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	15,0	108,7
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar	2,0	8,2
Poyabzal	0,9	48,1
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	9 041,6	22,1
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	7 782,7	79,6
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	2 848,9	9,5 m.
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1 233,4	106,5
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	326,7	55,2
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	143,3	86,9
Rangli metallar	133,4	3,0 m.
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar	118,1	251,2 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	20 521,1	82,2
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	8 867,1	137,4
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	8 289,7	178,9
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	4 208,1	2,5 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	1 436,6	97,9
Metallni qayta ishlash mashinalari	476,5	3,4 m.
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunolari	27,6	43,8
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblari va uskunalar	5,9	26,3 m.

2023- yil yanvar-noyabr natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **28,3 %** ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **18,7 %** ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-noyabr, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-noyabr oylarida viloyatimiz **41** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Qozog'iston, Pokiston, Turkiya, Tojikiston, Rossiya Federatsiyasi va Italiya) jami importning **3/4** qismini tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-noyabr, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-noyabr, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
XXR	29 954,6	30 358,6	40,3	101,3	2	1
Qozog'iston	11 116,4	13 914,5	44,5	125,2	4	2
Pokiston	21 194,9	13 396,4	2,1 m.	63,2	3	3
Turkiy	5 746,2	8 793,4	49,4	153,0	6	4
Tojikiston	9 001,0	6 720,4	2,1 m.	74,7	5	5
Rossiya Federatsiyasi	40 388,6	5 988,9	189,1	14,8	1	6
Italiya	630,6	5 365,9	28,8	8,5 m.	17	7
Hindiston	4 130,5	2 275,7	2,4 m.	55,1	7	8
Niderlandiya	34,9	1 930,8	20,2	55,3 m.	32	9
Germaniya	1 719,9	1 748,3	30,8	101,6	9	10
Eron	1 185,1	1 504,5	18,5	127,0	11	11
Turkmaniston	865,1	1 133,5	61,8	131,0	14	12
Litva	2 317,1	1 010,7	9,7 m.	43,6	8	13
Koreya Respublikasi	1 328,8	918,9	96,5	69,2	10	14
Afg'oniston	658,0	736,7	183,6	112,0	16	15
Ekvador	682,1	634,2	2,1 m.	93,0	15	16
Ispaniya	3,1	546,0	1,1	178,2 m.	38	17
Xitoy, Gonkong MMR	138,0	415,0	128,6	3,0 m.	25	18
Polsha	117,6	368,8	32,2	3,1 m.	26	19
Belarus	369,3	312,4	48,5	84,6	19	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2023- yil yanvar-noyabr)

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	99 949,3	73,4	100
Termiz sh.	25 963,2	80,2	26,0
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	2 012,5	70,6	2,0
Angor	10 808,6	15,0 m.	10,8
Bandixon	17,9	2,1	-
Boysun	869,4	58,6	0,9
Muzrabot	3 029,5	2,4 m.	3,0
Denov	23 907,8	119,1	23,9
Jarqo'rg'on	6 082,8	80,1	6,1
Qumqo'rg'on	708,7	46,3	0,7
Qiziriq	1 127,2	17,6	1,1
Sariosiyo	4 161,6	12,0	4,2
Termiz	8 757,1	78,2	8,8
Uzun	7 705,6	95,5	7,7
Sherobod	3 024,4	114,3	3,0
Sho'rchi	1 156,3	25,6	1,2

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Termiz sh.

25 963,2

Denov

23 907,8

Angor

10 808,6

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Bandixon

17,9

Qumqo'rg'on

708,7

Boysun

869,4

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **26,0** % bilan **25 963,2** ming AQSH dollarini, eng quyi, Bandixon **17,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.